

INDOKOLÁS:

Tényállás és pertörténet

██████████ a ██████████ ██████████ ██████████ rendfokozatú dolgozójaként 2009. augusztus 03. napján nyilvánította ki csatlakozási szándékát a ██████████ ez belépési nyilatkozat aláírásával és a hatályos Alapszabály elfogadásával. A ██████████ tagjaként nyilvántartásba vette ██████████ havi tagdíját az Alapszabály 58. pontjában foglaltakra tekintettel, bruttó havi illetménye alapján 1.300,-Ft-ban állapította meg.

██████████ 2012. január 01. napjától tagdíjat nem fizetett, ezzel megszegte az Alapszabály 24. pontjában előírt tagdíjfizetési kötelezettségét, majd mivel a tag fizetési felszólítás ellenére a tagdíjhátralékát nem rendezte, a szabályszerűen lefolytatott kizárási eljárás eredményeképpen a ██████████ 2016. október 04. napján kelt határozatával ██████████ a tagságból 2016. július 01. napjának hatályával kizárta. ██████████ a határozatot 2016. október 19. napján kézhez vette, azonban jogorvoslattal az ellen nem élt, az elmaradását nem rendezte, ezért a ██████████ 2016. december 05. napján keresetet nyújtott be a Debreceni Törvényszékhez elmaradt tagdíj megfizetése iránt.

A Debreceni Törvényszék 2017. március 13. napján kelt, **10.P.21.924/2016/17.** sorszámú ítéletével az ügyet elbírált, keresetünket elutasította. 2017. április 04. napján az ítélettel szemben fellebbezést terjesztettünk elő a Debreceni Ítéltáblához. Elsődlegesen kértük az ítélet megváltoztatását és azt, hogy a másodfokú bíróság a keresetünknek teljes egészében adjon helyt, másodlagosan kértük, hogy az ítéltábla ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa az első fokon eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2017. július 14. napján kelt, **Pf.II.20.408/2017/3.** sorszámú ítéletével az elsőfokú határozatot helyben hagyta.

A jogerős ítélettel szemben 2017. november 14. napján a Kúriához felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, melyben előadtuk, hogy bár az illetékes bíróság megjelölése elsődlegesen felperes feladata, viszont a bíróságnak a Pp. 43. § (1) bekezdése alapján hivatalból kellett vizsgálnia az illetékességét, már a keresetlevél benyújtásától. Mind a Debreceni Törvényszék, Debreceni Ítéltábla figyelmen kívül hagyta, hogy „A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 1. §-a kógensen rögzíti, hogy: (2) Az e törvényben szabályozott polgári peres eljárások és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 23. § (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott perek lefolytatására - a törvényben meghatározott kivétellel - a szervezet székhelye szerinti bíróság illetékes. Mindezek alapján, már a Debreceni Törvényszéknek észlelnie kellett volna – felperes

székhelyének címe, az F/1. szám alatt csatolt nyilvántartásba vételről szóló kivonat alapján – illetékességének hiányát, s át kellett volna tennie a pert a Szekszárdi Törvényszékre, de ezt nem tette; ugyanakkor a kizárólagos illetékességi szabály megsértésével, figyelmen kívül hagyásával hozott érdemi döntés ellen benyújtott fellebbezés alapján a másodfokú bíróság, a Debreceni Ítéltábla köteles lett volna a pert megszüntetni, és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezni, viszont az ítéltábla sem észlelte a kizárólagos illetékesség megsértését. A fentiekre tekintettel kértük a Kúriát, hogy az első és másodfokú határozatokat, mint jogszabálysértő ítéleteket hatályon kívül helyezni, és a pert megszüntetni szíveskedjen. Hivatkoztunk A Pp. Nagykomentárban foglaltakra is, mely rögzíti: *„Abban az igen ritka esetben, ha a másodfokú bíróságnak és a feleknek is elkerüli a figyelmét a törvényben foglalt kizárólagos illetékességi szabály megsértése, a felek a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújthatnak be a Kúriához.”*

A Kúria felülvizsgálati kérelmünket 2018. július 11. napján kelt, **Pfv.IV.20.011/2018/2.** sorszámú végzésével, a Pp. 271. § (2) bekezdésére hivatkozással elutasította.

A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Tisztelettel előadjuk, hogy jogorvoslati lehetőségeinket kimerítettük, a Kúria a felülvizsgálati kérelmünket elutasította, felülvizsgálati eljárás az ügyben nincsen folyamatban.

Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria felülvizsgálati kérelmünket elutasító határozatát 2018. május 08. napján vettük kézhez, jelen alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti törvényes határidőn belül terjesztjük elő.

Érdemi indokaink

Tisztelettel előadjuk, hogy álláspontunk szerint a fent megjelölt bírósági határozatok az Alaptörvény **XXVIII. cikk (1)** bekezdésében foglalt **tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogunkat** sértik.

Tény, hogy az illetékesség vizsgálatához, annak megállapításához szükséges körülményeket, illetve adatokat a felperesnek már a keresetlevélben elő kell adnia; az illetékes bíróság megjelölése elsődlegesen felperes feladata, viszont **a bíróságnak a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 43. § (1) bekezdése alapján hivatalból kellett vizsgálnia az illetékességét, már a keresetlevél benyújtásától.**

Tény az is, hogy ezen bekezdés alapján alperes ellenkérelmének előadása után az illetékesség hiánya főszabály szerint nem vehető figyelembe, viszont **kógensen rendelkezik arról ezen bekezdés, hogy ez alól a szabály alól a kizárólagos illetékesség kivétel.**

A felülvizsgálati kérelmünk alapját képező perben sem a Debreceni Törvényszék, sem a fellebbezésünk folytán eljáró Debreceni Ítéltábla nem észlelte a kizárólagos illetékességre vonatkozó jogszabályi rendelkezést, holott felperesként keresetünk ténybeli alapjaként határozottan, konkrétan előadtuk, hogy felperesi szakszervezet tagja volt alperes, csatoltuk belépési adatlapját.

A Pp. 23. § (1) bekezdés fb) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartoznak a törvényszék által nyilvántartásba vett, cégnek nem minősülő szervezetekkel kapcsolatos perek közül az ilyen szervezetek és tagjai (volt tagjai) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közti a tagsági jogviszonyon alapuló perek.

Sem a Debreceni Törvényszék, de még a Debreceni Ítéltábla sem vette figyelembe – holott ilyen magas fokú bíróságokon tevékenykedő bíraktól vélhetően elvárható lenne - , hogy a perre illetékesség tekintetében kizárólagos szabályként funkcionál felperes szakszervezeti léte okán „A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény”, melynek 1. §-a kógensen rögzíti, hogy:

„(1) Az e törvényben meghatározott szervezeteket, valamint azokat a szervezeteket, amelyek esetében külön törvény bírósági nyilvántartásba vételt rendel, a szervezet székhelye szerint illetékes törvényszék veszi nyilvántartásba. A nyilvántartást vezető bíróság illetékes az e törvényben meghatározott polgári nemperes eljárások lefolytatására.

(2) Az e törvényben szabályozott polgári peres eljárások és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 23. § (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott perek lefolytatására - a törvényben meghatározott kivétellel - a szervezet székhelye szerinti bíróság illetékes.”

Mindezek alapján, már a Debreceni Törvényszéknek észlelnie kellett volna – felperes székhelyének címe, az F/1. szám alatt csatolt nyilvántartásba vételről szóló kivonat alapján – illetékességének hiányát, s át kellett volna tennie a pert a Szekszárdi Törvényszékre, de ezt nem tette; ugyanakkor a kizárólagos illetékességi szabály megsértésével, figyelmen kívül hagyásával hozott érdemi döntés ellen benyújtott fellebbezés alapján a másodfokú bíróság, a Debreceni Ítéltábla köteles lett volna a pert megszüntetni, és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezni, viszont az ítéltábla sem észlelte a kizárólagos illetékesség megsértését.

A Pp. Nagykomentár is rögzíti: „*Abban az igen ritka esetben, ha a másodfokú bíróságnak és a feleknek is elkerüli a figyelmét a törvényben foglalt kizárólagos illetékességi szabály megsértése, a felek a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújthatnak be a Kúriához.*” Álláspontunk szerint a Kúriának érdemben kellett volna döntenie a jogszabálysértő ítéletek ügyében, felülvizsgálati kérelmünket pusztán a Pp. 271. § (2) bekezdésére hivatkozással nem utasíthatta

volna el, megfosztva ezzel minket annak a lehetőségétől, hogy a jogszabálysértő ítéletekkel szemben jogorvoslathoz jussunk.

A kizárólagos illetékesség garanciális szerepére világít rá az is, hogy kizárólagos illetékességi ok esetén a törvény által meghatározott bíróságtól a felek egyező akarattal sem térhetnek el. A bíróságok a kizárólagos illetékességet hivatalból kötelesek figyelembe venni – a per egész folyamán (- általános esetben az illetékesség hiánya ezzel szemben az alperes érdemi ellenkérelmének az előterjesztése után többet nem vehető figyelembe.

Hivatkozni kívánunk e körben a Gfv. VII.30.573/2016/6. számú határozatra:

„A Pp. 157. § a) pontja alapján visszahivatkozott Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontja – a Pp. 129. §-sal együtt alkalmazva – tartalmazza az általános eljárási szabályt arra az esetre, ha a bíróság nem illetékes.

A Pp. 158. § (2) bekezdése rendelkezik az általános eljáráshoz képest különös helyzetről kizárólagos illetékesség esetén. Jóllehet a nem illetékes bíróság előtt befejeződik a peres eljárás azzal, hogy a nem illetékes bíróság a pert megszünteti, miután azonban a nem illetékes bíróság ismeri a kizárólagosan illetékes bíróságot, a Pp. 158. § (2) bekezdésének speciális rendelkezése alapján a megfelelően irányadó Pp. 129. § alkalmazásával a keresetlevelet át kell tennie a kizárólagosan illetékes bírósághoz. Ezzel a rendelkezéssel érhető el, hogy olyan helyzet alakuljon ki, mintha a nem illetékes bíróság nem folytatott volna eljárást. A Pp. 158. § (2) bekezdése rendelkezésének hiányában a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyező végzése sem lenne elegendő arra, hogy a keresetlevél benyújtásának „időállapotába” kerüljön vissza az eljárás, hiszen a hatályon kívül helyező végzés csak az eljárás eredményeként hozott döntést helyezi hatályon kívül, a nem illetékes bíróság által lefolytatott (bizonyítási) eljárás következményeinek levonása elmaradna. Mindebből következően kerül sor permegszüntetésre az arra nem illetékes bíróság által már lefolytatott eljárás befejezéseként, figyelemmel arra is, hogy kizárólagos illetékesség esetén a nem illetékes bíróság előtt lefolytatott eljárásnak nincs joghatálya. ”

Továbbá a 1874/2008. számú polgári elvi határozatra

„ Helyesen döntött tehát a másodfokú bíróság, amikor a Pp. 157. § a) pontja alapján, figyelemmel a Pp. 158. §-ának (2) bekezdésére - a Sz. Városi Bíróság kizárólagos illetékességére tekintettel, perfüggőség okából - a pert megszüntette és az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, azonban ennek jogkövetkezményeit hivatalból nem vonta le teljes körűen. A Pp. 158. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a per illetékesség hiánya miatt való megszüntetése esetén a 129. § megfelelően irányadó. Erre tekintettel rendelkeznie kellett volna a keresetlevélnek, illetve a per iratainak az illetékességgel rendelkező Sz. Városi Bírósághoz történő áttételéről is, amely a Pp. 149. § (2) bekezdése alapján dönthet a két per egyesítéséről. Ennek nem jelenti akadályát, hogy a Sz. Városi Bíróság a házassági vagyonközösség megosztása iránti per tárgyalását felfüggesztette, mivel a per

folyamatban lévőnek tekintendő akkor is, ha annak tárgyalását a bíróság felfüggesztette (BH 1993/10/618.).”

Mindkét határozat arról rendelkezik, hogy kizárólagos illetékesség esetén a bíróságok pontosan milyen eljárást kötelesek követni. Azaz az előttük folyó eljárást megszüntetni és az ügyet a kizárólagos illetékességgel rendelkező bírósághoz áttenni kötelesek.

Az eljáró bíróságok megsértették továbbá **A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § és 8. § (1)-(2) bekezdésében** foglaltakat:

2. § (2) A bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését.

5. § A bírósági útra tartozó ügyeket törvény állapítja meg.

8. § (1) Senki sem vonható el törvényes bírájától.

(2) A törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró.

Az eljáró bíróságok jogszabálysértő ítéletei, melyek teljes egészében figyelmen kívül hagyták a polgári peres eljárásra vonatkozó törvényi rendelkezéseket, illetve a 2011. évi CLXXXI. törvény és a 2011. évi CLXI. törvény fent megjelölt szakaszait, súlyosan sértik a tisztességes és törvényes bírósági eljáráshoz való alapjogunkat. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Törvény határozza meg, mely bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel az adott peres ügyben – különleges szabályokat megállapítva a kizárólagos illetékesség esetkörüire –, továbbá törvény rendelkezik arról is, hogy senki sem vonható el törvényes bírájától. Mindezek ellenére ügyünket illetékességgel nem rendelkező bíróságok bírálták el és a jogellenesen meghozott döntésekkel szemben jogorvoslatot nem kaptunk. Az Alaptörvény és a nemzetközi normák szerint a tisztességes eljáráshoz való jog olyan nemzeti és nemzetközi jogi standard, amelynek érvényesülnie kell minden bírósági eljárás során, így jelen esetben is. Alkotmányos joga mindenkinek, hogy ügyét törvényes rend szerint eljáró, a törvény által kijelölt bíróság bírálja el, a jogszabályok megtartásával.

Hivatkozva a Magyarország által ratifikált és Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk értelmében „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét **a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság** tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.” Az Egyezmény szintén törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság eljárásról szól, azaz a törvényes bíróhoz való jogról, hogy egy konkrét ügyben az eljárási

törvényekben megállapított hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bírói fórum járjon el.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban: Bszi.) 8. § (2) bekezdése értelmében törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró.

Maga az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése is törvény által felállított, független és pártatlan bíróságról rendelkezik. A fentiekből álláspontunk szerint minden kétség nélkül kijelenthető, hogy mind az alkotmányozó hatalom, mind az Egyezményben részes államok fő kritériumnak tartották azt, hogy törvény által létrehozott és meghatározott bírósághoz való fordulás is a tisztességes eljáráshoz való jog szerves részét képezze. Jelen esetben tehát a Pp. és a Bszi. rendelkezéseit irányadónak kell tekinteni annak meghatározására, hogy mit kell törvényes bíróságnak, illetve kit kell törvény által rendelt bírónak tekinteni. A törvényi rendelkezések szerint kétséget kizáróan megállapítható a kizárólagos illetékesség megsértése a bíróságok részéről, azaz az általunk sérelmezett eljárásokban nem törvény által kijelölt bíróság, illetve bíró járt el, ezzel sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogunk.

A fentiekre tekintettel kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Debreceni Törvényszék 10.P.21.924/2016/17., a Debreceni Ítéltábla, mind másodfokú bíróság Pf.II.20.408/2017/3. sorszámú ítéletének, valamint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.011/2018/2. sorszámú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Szekszárd, 2019. február 25.